

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Šelenburgova ul. 6/II.

DELAVEC

GLASILO ZDRUŽENE DELAVSKE STROKOVNE ZVEZE JUGOSLAVIJE.

Izhaja 10. in 25. dne v mesecu.

Stane posamezna številka Din 2.—, mesečno Din 4.—, celoletno Din 48.— Za članne izvod po 1-10 Din.

Oglasi po ceniku.

Dopisi morajo biti frankirani in podpisani ter opremljeni z štampiljko dotične organizacije.

Rokopisi se ne vračajo. Reklamacije so poštne proste.

Strokovna komisija za Slovenijo v Ljubljani

(kot oblastni odbor ZDSZJ)

sklicuje v sporazumu z akcijskim odborom za nedeljo, dne 27. decembra 1925 svojo

oblastno konferenco

s sledečim začasnim dnevnim redom:

1. Otvoritev konference in volitev verifikacijskega odseka ter poročilo uprave in nadzorstva. Poročata: Jože Golmajer in Lovro Jakonim.
2. Poročilo o položaju in delu za strokovno zedinjenje. Poročajo: France Svetek, Ivan Makuc in R. Juvan.
3. Bodoče naloge strokovnih organizacij v Sloveniji. Poročata: Jurij Stanko in Ciril Štrukelj.
4. Volitve v Delavsko zbornico za Slovenijo. Poroča: Filip Uratnik.
5. Volitev oblastnega odbora in kontrole Strokovne komisije.
6. Razno.

Konferenca se bo vršila v Ljubljani in sicer v hotelu »Tivoli« in bo s svojim delom pričela točno ob 9. uri dopoldne.

Na podlagi poslovnega pravilnika čl. 38 imajo poslati vse priključene organizacije (savezi) na to konferenco svoje delegate po sledečem ključu: Iz

C. Štukelj:

Mejnik v strokovnem gibanju Slovenije.

Strokovna konferenca, ki se bo vršila 26. in 27. decembra t. l., ne bo navadna konferenca, na kateri podajajo funkcionarji običajna poročila, kjer slišijo delegati navduševalne govore o bodočnosti, potem pa, ko se vrnejo domov, zapadejo zopet v slavno preteklost. Ta konferenca mora biti povsem nekaj drugega, mora biti resnični obračun s preteklostjo in stopnja v novo fazo — razmaha delavskega razredno bojavnega strokovnega gibanja.

Da bomo to razumeli, moramo iti popolnoma v začetke delavskega strokovnega gibanja.

Kapitalistični gospodarski sistem je prisilil kakor vse delavce tudi slovenske proletarce pred 30 do 40 let, da nastopajo enotno proti kapitalu, da enotno zahtevajo tako delovno mezdo, ki jim omogoča človeka vredno življenje, da se skupno bore za boljše življenjske pogoje v okvirju obstoječega sistema. Delavci sami so uvideli, da se morajo v ta namen združiti v trajne zveze, s pomočjo katerih se morejo oskrbeti z vsem proviantom za časa mezdnih in drugih bojev z delodajalci. Počasi so prodirale te prve strokovne organizacije med delavstvo, ki v svoji večini ni še videlo rešitve v neki skupni delavski organizaciji, ampak si je skušal vsakdo pomagati na svoj način. Med delavstvom samim je vladala konkurenca. Izkušnje so delavstvo izučile, da ga medsebojna konkurenca uničuje, da poedinec zase ne zmora ničesar proti kapitalističnemu sistemu, temveč da morajo skupno nastopati vsi oni, ki imajo v glavnem skupne razredne interese. Tako se je razvilo delavsko razredno bojvno strokovno gibanje, ki ni napovedalo boja samo zlim posledicam sistema, temveč tudi sistemu samemu. Parola razredno bojavnih strokovnih zvez ni več samo: Boljše mezde! temveč tudi: Odprava mezdnege sistema sploh!

Napredovanje, kopičenje in koncentriranje kapitala v močnejše nacionalne in internacionalne zveze (trusti, sindikati itd.) je prisililo tudi delavstvo, da se ne združuje več samo nacionalno (v okvirju poedinih držav), temveč da se združi internacionalno preko vseh meja, preko vseh nacionalnih in verskih razlik.

Tako se je na strokovnem polju ustanovil leta 1902 internacionalni strokovni sekretariat, katerega konference so bile redno spojene z internacionalnimi socialističnimi kongresi. Toda ta sekretariat še nikakor ni bil dejanska internacionalna organizacija, kakor jo pojmuje revolucionarni marksisti. To ni bila nikaka mednarodna bojvna organizacija, temveč v glavnem le internacionalni informacijski in dopisni urad za strokovne organizacije.

Če upoštevamo te rahle mednarodne zveze, bomo lahko razumeli razpad strokovnih organizacij med svetovno vojno. Strokovne organizacije niso razpadale med vojno samo zato, ker je šla večina članov v strelske jarke, temveč v glavnem za to, ker je v delavskem gibanju zmagal nacionalni šovinizem nad internacionalizmom. Hervé, bivši francoski levi socialist je postal med vojno nacionalni šovinist

podružnic z do 50 članov po enega delegata, iz podružnic z nad 150 članov po dva delegata in na vsakih 200 nadaljnjih članov še po enega delegata. Podružnice z večjim številom članstva lahko, da si prihranijo stroške, pošljejo na več nego 200 članov po enega delegata, vsekakor na največ 500 članov po enega delegata. Manjše podružnice se lahko zedinijo na enega delegata in pripada v takem slučaju delegat oni podružnici, ki šteje največ članov.

Razpored delegatov naj izdelajo priključene organizacije same po svoji uvidevnosti in sicer za one organizacije (saveze), čijih sedeži so v Sloveniji centralni odbori, za one organizacije, čijih sedeži so izven Slovenije, pa oblastni odbori organizacij, odnosno savezov, pri čemur naj gledajo na to, da bodo na konferenci vse podružnične zastopane, to je, da pošljejo na vsakih 200 članov po enega delegata za svoje podružnice v Sloveniji.

Stroške za delegate nosijo posamezne podružnice, odnosno organizacije (savezi).

Vsakemu delegatu mora podružnica izstaviti poverilnico, podpisano od predsednika in tajnika podružnice in opremljeno s podružničnim pečatom. Iz poverilnice mora biti tudi razvidno, koliko članov zastopa. Imena delegatov je prijaviti podpisani Strokovni komisiji do najkasneje 20. decembra t. l. Ljubljana, dne 18. novembra 1925.

Strokovna komisija za Slovenijo.

kot polno drugih in je ta preobrat izrazil z značilnimi besedami: »Delavci, ki jih je železna pest vojne zažgala za vrat, vrgla v zrak in potem treščila ob tla, so čutili v prvi vrsti pod seboj domačo zemljo. Vsak delavec, ki ga je zalotil ta orkan, se je oklenil svojega domačega ognjišča.«

Toda svetovna vojna ni razvnela samo nacionalnega šovinizma, temveč je vzbudila tudi močnejši revolucionaren odpor. Skozi vso zgodovino proletarskega gibanja vidimo, da vreta v delavskem razredu dve tendenci: ena se skuša popolnoma prilagoditi danim razmeram (oportunizem), druga pa skuša te razmere uničiti (revolucionarnost). Ti dve tendenci sta le »različni stopnji razvoja, oziroma različne tendence razreda, ki se vedno bolj in bolj razvija v ono smer, ki vodi v zanikanje meščanske družbe«. Prva struja je zrcalo vpliva meščanstva ne samo na voditelje, ampak tudi na delavske množice. Svetovna vojna in tudi povojna doba ter sedanjí reakcionarni čas je jasno pokazal, kako velik je še vpliv vladajočega razreda na proletarski razred.

Ruski delavci so z revolucijo pospešili konec vojne in močnejši revolucionarni val je pretresal tudi vse druge države. Brez ozira na vse plime in oseke revolucionarnega gibanja v raznih državah je nesporno eno razveseljivo dejstvo za vsakega, ki mu je res pri srcu proletarska stvar, dejstvo, da se je iz malih predvojnih levih grup ustvarila močnejša revolucionarna avangarda, ki daje ognja in vpliva več ali manj na vse delavsko politično, strokovno in kulturno gibanje.

Brez dvoma je moralo vse to vplivati tudi na naše strokovno gibanje.

Pred in med vojno je bil v strokovnih organizacijah le najzavednejši del proletariata, dočim so se neposredno po vojni začele stekati v strokovne zveze ogromne delavske množice, tako da je bilo v Jugoslaviji organiziranih pri Sindikalnem Veču 250.000 delavcev in delavk. Zbiranje delavskega razreda v strokovnih zvezah je najpomembnejši znak prve povojne periode. To je sicer strokovno gibanje zelo okrepilo, vendar so pa v tem času delavski pokret preplavili tudi elementi, ki ne samo niso imeli osnovne marksistične kulture, ampak niso poznali niti nalog in taktike delavskega strokovnega gibanja. Vse to v zvezi z globokim razkolom proletariata na političnem polju je razcepilo tudi doslej enotne strokovne organizacije. Povdariti pa moramo, da so bili resnični revolucionarji vedno proti cepljenju strokovnih organizacij in ti so tudi pri nas nastopali za ustvarjenje popolnoma enotnega strokovnega gibanja v celi Jugoslaviji.

Vladajoča srbska buržuazija je z razpustom in drugimi preganjanji udarila po strokovnem gibanju, ko je bilo to v najlepšem procvitu, a še ni bilo dovolj močno, da bi pariralo obznano, naperjeno proti celokupnemu delavskemu razredu. Razcepljene strokovne organizacije niso šle enotno v boj proti ofenzivi kapitala, ki se je pričela že sredi 1920. leta.

Obe strani strokovnega gibanja sta se pod najhujšim pritiskom reakcije borili druga proti drugi, dotlej, dokler se ni izkazalo, da — je večina delavstva izven razrednih organizacij ene in druge smeri in da delavstvo kljub svoji številni moči ni več nikak odločujoč politični ali gospodarski faktor v državi.

Najhujši položaj izmed vseh pokrajin je nastal v Sloveniji po zlomu stavke rudarjev — predstraže slovenskega proletariata in po razpustu neodvisnih strokovnih zvez lanskega leta. Vrhu tega je bilo delavstvo v Sloveniji razcepljeno še na polno žoltih organizacij: krščansko socialnih, nacionalnih, demokratiških in 11 kategorijskih organizacij med železničarji.

Te razmere so v množicah podžgale voljo po strokovni enotnosti, voljo, ki jo je izražalo naše časopisje že davno prej, a vendar vsled raznih težkoč ni prišla do odločnega in praktičnega izraza. Letošnje volitve 8. februarja so pokazale za vse optimiste skrajno žalostno sliko razdrapanega, po vojni že tako mogočnega delavskega gibanja. Delavci sami — najprej železničarji — so se začeli strokovno združevati brez iniciative s katerekoli strani. Njim so sledili prvi rudarji, med katerimi je hotel po 1. junjskem terorju ustanoviti radikalno žolto organizacijo znani odpadnik Koren. Rudarjem so sledili kemični, tekstilni delavci, dočim so izvršili zedinjenje zadnji — kovinarji.

Nas — takozvane neodvisne — napadajo nekateri, da nismo šli v zedinjenje, temveč v kapitulacijo. Na to moram reči le to, da o kapitulaciji govorijo lahko le oni, ki ne poznajo težkega položaja, ki je nastal za revolucionarni proletarijat Slovenije lanske poletje in ki ni sodeloval zadnje leto v delavskem pokretu. Delavstvo, organizirano prej v neodvisnih strokovnih zvezah je ostalo naenkrat brez vsakih svojih legalnih organizacij, brez svoje zadnje močne zaščite, nad njim je divjal teror podjetnikov, vlade, orjune, žoltih organizacij. Ali je to kapitulacija, ali zedinjenje in velik korak naprej, če so rekli naši delavci organizacijam okrog Strokovne komisije:

»Mi se z vami v mnogo vprašanjih ne strinjamo. Toda danes ni to glavno vprašanje. V tem času imamo pred seboj vprašanje: 8-urnika, delovne mezde, zavarovanja in zaščite delavcev, odpora proletariata proti vedno brezobzirnejši reakciji. Za ta dnevna vprašanja bojujemo skupno razredni boj! Zato se združimo v enotnih strokovnih organizacijah na podlagi sledečih načel: naj ne bo niti zmagovalcev niti premagancev; organizacije naj bodo razredno bojvne, strankarsko neodvisne in v njih naj vlada proletarska demokracija!«

Ponosem sem na to, da sem tudi jaz najaktivnejše sodeloval pri tej »kapitulaciji«, ki ni kapitulacija, temveč prva stopnja k ponovnemu organiziranju delavskega odpora proti buržuaziji. Enotna proslava 1. maja in skupna proletarska akcija 14. junija proti splošni politični in socialni reakciji sta prebudili one delavce, ki so bili prej izven vsake organizacije, dokler strokovno gibanje ni bilo enotno. Novo, sicer še slabo prebujenje delavcev pod parolo enotnih strokovnih zvez je najboljši dokaz za to, da je edino strokovna enotnost in skupna proletarska akcija rešilna pot za zatirani in brezpravni proletarijat. Vsaka druga politika je danes škodljiva in naravnost pogubonosa za delavski razred.

Naravno je, zakaj delavstvo še ne stopa v enotne strokovne organizacije v enem številu, kakor bi moralo. Ni čudno, če velik del delavstva po vseh porazih, razočaranjih in napakah gleda z nekim dvomom v strokovno zedinjenje. Delavstvo je bilo vedno za skupne nastope in je posebno danes za strokovno enotnost. Toda pred očmi mu blede še vedno stari grehi in s tem je zvezano nezaupanje. Tega nezaupanja ne bomo odpravili z besedami, resolucijami in težnjami, temveč edino-le z delom. Enotne strokovne organizacije morajo dejansko dokazati, da to niso neke bratovščine, da niso samo za pobiranje članarine, temveč da so to res razredno bojvne organizacije, ki izhajajo iz delavstva in se bore za delavstvo in delavstvo v njih odločuje. Tudi osebna vprašanja igrajo svojo vlogo, zlasti v naših razmerah. Toda nje je lahko rešiti samo, ako obe strani dokazeta, da jima gre iskreno za proletarsko stvar.

Mnogi smo s tem zedinjenjem postali člani amsterdamske internacionale, čeprav bi morda rajši pripadali rdeči strokovni internacionali. Toda s tem nismo niti malo izdali svojega prepričanja. Vsakdo ve, da v Jugoslaviji ne more biti danes nobena legalna organizacija včlanjena v moskovski internacionali. Sicer pa smo trdno uverjeni, da kmalu ne bo

Izšel je Delavski žepni koledar za leto 1926!

niti amsterdamske niti moskovske internacionale, ampak do bo delavstvo vseh dežel prej ali slej združeno v

enotni proletarski strokovni internacionali,

za kar se dela danes v mednarodnem obsegu.

Letošnje leto je bilo za slovenski proletariat leto konsolidacije delavskega pokreta. Za zaključek tega leta se sklicuje strokovna konferenca, na katero bodo prišli delavski delegati z ene kot z druge strani, da si načrtajo pot za bodočnost, pot boja za vsakodnevne potrebe, preko katerih bomo prišli do svojega končnega cilja — razbitja kapitalističnih okovov.

Delavstvo v tovarnah naj dobro premisli naloge in naj izvoli na podlagi tega take delegate, ki bodo lahko na tej konferenci začrtali pravo pot strokovnim organizacijam v bodoče in postavili mejnik med zadnja leta oslabiljenega delavskega odpora proti zatiralcem in med ponovno zbiranje proletarske armade, ki se je mnogo naučila iz porazov in bo šla z bogatimi bojovnimi izkušnjami — v gotovo zmago. (Konec prihodnjic.)

A. J.

Razvoj rudarske industrije in naloge rudarjev v državi.

V svetovni vojni je veljala parola, da bodo tiste države izšle kot zmagovalke iz tega gigantskega boja, katere bodo najdalje vzdržale s prehrano in premožem. Da je to dejstvo, smo videli ob izidu vojne. Iz tega je razvidno, kakšne važnosti je ta črna diamant za gospodarstvo vsake države. Temelj razvoja industrije vobče, je podan le z močno razvito rudarsko industrijo, dotične države. Jasno je, da se vsaka država, ako je v posesti tega črnega diamanta, trudi svoje potrebe zadovoljiti z lastno produkcijo, ter preostanek pod kolikor le mogoče ugodnimi pogoji vreči na svetovni trg.

Tudi naša država je ena izmed onih, katera ni najrevnejša na premožju. Mi imamo jako dobro razvito rudarsko industrijo v Sloveniji, deloma v Bosni, Hrvatski in Srbiji. So pa še deloma odkrita in neodkrita ogromna ležišča premožja v Bosni in Srbiji, katera se še ne eksploatira.

Razvoj produkcije in vrednost iste, v letih 1919—1925, nam jasno kaže, da vključ velikanski svetovni premožjovni krizi in krizi naše domače industrije, produkcija premožja rapidno narašča, kar je razvidno iz tu navedenih števil:

Produkcija:	Vrednost:
V letu 1919 . 2,239.511 ton	68,693.167 Din
" " 1920 . 2,887.599 "	275,832.027 "
" " 1921 . 3,091.380 "	344,552.494 "
" " 1922 . 3,729.339 "	575,035.359 "
" " 1923 . 4,100.704 "	913,942.204 "
" " 1924 . 4,185.240 "	1,046,310.000 "

Število zaposlenega delavstva je bilo: v letu 1919. 22.089; v letu 1920 29.084; v letu 1921. 29.036; v letu 1922. 31.159; v letu 1923. 30.719, v letu 1924 pa 31.058.

Te številke nam kažejo ogromen napredek naše rudarske industrije in s tem v zvezi vedno večjo storitvijo našega rudarskega delavstva. Če zvamemo produkcijo in število zaposlenega delavstva iz leta 1920 in primerjamo isto z letom 1924, ugotovimo, da se je storitev delavstva zvišala za približno 70 odstotkov, napram predvojni storitvi pa za 22 odstotkov.

To je aktivna stran naše rudarske industrije v državi. Kako pa izgleda položaj naših rudarjev?

Na žalost moramo ugotoviti, da bilanca te strani z daleka ne odgovarja bilanci premožjovne produkcije. V glavnem vsled delavske nezavednosti in razcepljenosti razrednih organizacij rudarjev, se je posrečilo rudarskim podjetnikom, povsod, da so kljub vedno naraščajoči draginji znali zadržati sorazmerno zvišanje delavskih plač napram draginji, tako, da je delavstvo v najboljših primerih doseglo komaj 65 odstotkov svojih predvojnih plač, a v mnogih krajih še niti tega ne. Pa vse to ni rudarske podjetnike — osobito državno upravo — niti najmanj motilo, da ne bi v zadnjem času, ko se že vsaj nekoliko občuti padanje življenjskih potrebščin, začeli znižavati že itak nezadostne plače rudarjev.

Ne samo to, da se ni dala in se ne da eksistenčno možnost rudarjem in njih družinam, delajo rudarski podjetniki, v zvezi z ostalo socialno reakcijo v državi na tem, da bi se osvobodili že obstoječih, itak majhnih socialnih bremen, ter s tem odpravili vsako socialno zaščito rudarskega delavstva.

Kapitalizem v naši državi se dobro zaveda pomena in važnosti rudarske industrije za gospodarstvo in za svoj dobiček. On sistematično, pod težo gospodarskih razmer delavstva, izrablja in eksploatira naravno bogatstvo, kakor tudi rudarjev, za svoj dobiček. Iz tega bo moralo naše rudarsko delavstvo na vsak način izvajati konsekvence, to se pravi, moralo bo začeti pravilneje misliti in presojsati ter skrbeti za obrambo svoje eksistence. Ne se vdajati še iluziji, da se bodo z normalizacijo gospodarskih razmer zboljšale tudi njegove življenjske razmere. Kapitalizem v svoji brezsrčnosti je zmožen iz delavca izžepati tudi zadnjo kapljo krvi. Rudarsko delavstvo bo svoje življenjske pogoje uveljavilo le potem neizprosne razredne boje, v svojih močnih razrednih strokovnih organizacijah.

Zatoraj rudarji v državi: naša rudarska industrija je v razvoju in se hoče v doglednem času

Čajna Ročka črna

Čaj za gospode
močan, plemenit, angleškemu
okusu odgovarjajoči, posebno
primeren za uživanje z mlekom
ali smetano kot zajutrek.

Svoj k svojim!

Nekatere tvrdke se
branijo oglašati v
delavskem tisku. —

Delavski gospodar,
delavska gospodinja
se bosta branila
njihovih izdelkov. —

Kdor ne oglašja v

„Delavcu“

naj ne išče odjemal-
cev med delavstvom!

Sodrug!

Zahtevajte po vseh briv-
nicah, kavarnah, gostil-
nah „Delavca“! „Delavec“
naj ne manjka v no-
benem javnem lokalu!

uveljaviti, kot temeljna lisa tega kapitalističnega gospodarstva, vi pa kot tvoritelji te sile glejte, da bo dobrobit te industrijske panoge, v prvi vrsti nudil človeku dostojno življenje vam in vašim družinam ter splošnosti, ne pa posameznikom.

Vaša naloga torej je, **organizirati se!**

Kritikom.

Letno-poročilo, ki ga je izdala Delavska zbornica, je vzbudilo v naši javnosti precej pozornosti. V pravo kritiko poročila pa se je spustil le »Delavsko-kmečki list«.

V poročilu bi mogla najti ostru in stvarna kritika gotovo dosti napak: Zbornica je stala na stališču, da je bolje nekaj kot nič in je vrgla v javnost razne aktualne probleme, predno jih je mogla povsem obdelati. Torej prilike dovolj, da bi se mogli kritiki izkazati. Radikalna kritika bi imela poleg tega še lepo priliko, da izrabi nabrano gradivo in ostreje podčrta to, kar se v poloficielni publikaciji ni moglo podčrtati. Mesto tega pa smo dobili v »Kmečko-delavskem listu« kritiko, ki ni kritika, ampak zbirka dolgovoznih, a zato nič manj neresničnih podtikanj.

Po mnenju kritike je reformističen zločin, če smo v poročilu rekli: Res je, da delavec ne more zahtevati za plačo večjih denarnih svot, kakor jih pridelava. Ako pridelajo rudarji n. pr. za 466 milijonov premoga, res ne morejo zahtevati, da bi se razdelilo med nje na plačah recimo 500 milijonov. Mi pa smo jasno pokazali, da te nevarnosti ni, ker zaslužijo le 158 milijonov. Vsak vidi, da taka ugotovitev ni noben reformističen zločin, ampak nekaj, kar pove vsakemu človeku zdrava pamet in kar pobija trditve, da naše narodno gospodarstvo niti toliko ne pridelava, da bi bile predvojne plače, kaj šele zboljšanje plač nad predvojni nivo mogoče.

Iz vsega uvodnega članka je razvidno, da pobijamo predvsem to trditev, — kar menda ni reformističen greh. Tudi Rodbertus tozadevno ni nič zakrivil. On je dejal: Eden dokaz, da so mogoče večje plače, je v tem, da dokažemo, kake vrednote delavci pridelajo. Drugi, da pokažemo na to, da drugi stanoviti bolj živijo in več trošijo ko delavci. Tako je dejal sicer meščanski ekonom Rodbertus, — ampak on je govoril v kljub temu, da je bil meščanski ekonom, resnico, na katero se lahko delavstvo vedno in povsod opira, resnico, ki jo vsak razume, samo naš kritik ne, ker je noče razumeti.

Na drugem mestu smo napisali: Vrednote vstvarjata zunanja narava in človek. Kritiki pravijo, da je to nemarksistično, četudi smo s tem le rekli, da sta potrebna za vstvarjanje dobrin zunanja narava in človeška sila, ne pa, da ima pravico zahtevati tisti, ki se imenuje lastnika kakakega kosa zemlje, zato del tega, kar človek in narava vstvarjata. Da je pa to, kar smo rekli, res, je vsakemu očitno. — Kdor pa tega le ne verjame, naj gre sejat žito v pesek, pa bo videl, ali je treba naravo kot produkcijski faktor upoštevati, ali ne.

Drugi so pisali zopet proti tabelam: plača in eksistenčni minimum. Ti bi lahko imeli še najbolj prav, a tudi oni so slabo čitali. V poročilu je jasno povedano, da se eksistenčnega minima ne da absolutno določiti. Eksistenčni minimum je odvisen v onem delu, kjer je odvisen od življenjskega življenja.

Potem je povedano, koliko naše rodbine delavsko za hrano porabijo. Tu prihajamo do številke 1006.70. Ni pa rečeno nikjer, da je to eksistenčni minimum, kaj šele idealen eksistenčni minimum, temveč je rečeno nasprotno v opombi na strani 38:

Minimalni dohodki bi morali odgovarjati najmanj dvakratnemu iznosu izdatkov za hrano, to je 2013.40. Iznášali pa so povprečno 1550 Din, to je za okroglo 23 odst. pod normalo. Vse to pri sedanjih slabih sestavi hrane.

Kdor zna čitati, ta ne sme pisati celih člankov in resolucij, da je Delavska zbornica v svojem poročilu trdila, da znaša eksistenčni minimum za delavca 1006.70 Din na mesec.

Dalje se neupravičeno očita, da poročilo trdi, da je zvišanje delavskih plač nad predvojni višino za delavstvo končni ideal.

Poročilo pa pravi: Podjetja pridelajo večinoma toliko, kot so pred vojno. Plače so pa manjše. Zato je na prvi pogled jasno, da zahteve podjetnikov po znižanju plač radi padanja draginje niso upravičene. —

Posebno neokusni so napadi na zbornico radi obrambe pravice rudarskih rentnikov. Naša zbornica in centralni sekretariat delavskih zbornic sta izvršila tu veliko delo. Njuni iniciativi se je zahvaliti, da rudarski pravilnik v prvotnem besedilu ne bo obveljal. Brez njene iniciative — pri čemur nečemo krajšati nikomur zasluge, ki je pri tem tudi pomagal, — bi bil naš stari rudarji sredi zime ob pokojnine. V enem letu bi utrpeli rudarski rentniki večmilijonsko škodo, znesek, ki je sam tako velik, kakor ves proračun zbornice. Pa vam pride kdo in kritizira, zakaj je zahtevala zbornica v borbi proti pravilniku, ki je dal upravo in izjavila, da pripušča delavstvo vsakemu in tudi podjetnikom kontrolo.

Toliko o tej kritiki. Mi se kritike ne bojimo, temveč si jo naravnost želimo. Ne želimo pa take kritike. Iz take povsem neosnovane kritike bi mogel kdo posneti, da je bila zbornica pod doseganje upravo prav za prav največja škodljivka delavstva. Tako ne sme govoriti delavstvu, kdor hoče z nami vred Delavsko zbornico delavstvu ohraniti.

Mi vemo, da neodvisno delavstvo in neodvisni zaupniki take kritike in take pisave ne odobravajo. To je ob uri akcije zahrbtni udarec.

Upamo pa, da bodo uvideli tudi tisti, ki so za to odgovorni, da se tako skupnih akcij ne dela. — Kdor zahteva pravice, ta mora prevzeti tudi dolžnosti.

Zedinjenje z narodnimi socialisti.

Že zadnjič smo poročali, da se vrši tudi med narodnosocialističnimi strokovnimi organizacijami živahno gibanje za zedinjenje z našimi strokovnimi organizacijami. To gibanje izhaja pred vsem od spodaj, od njihovega delavstva, ki uvideva istotako kot naše, da brez enotnih in močnih strokovnih organizacij sploh ne bo mogoče izvojevati delavstvu boljših razmer, v katerih živi danes. Treba je pa lojalno priznati, da to zedinjevalno gibanje ni nalletelo na odpor, temveč nasprotno, se nekateri najuglednejši člani vodstva, tako sam predsednik Juvan in tajnik Kravos za zedinjenje z vso silo zavzemajo.

To naraščanje volje za zedinjenje je bilo opaziti že dalje časa. Po našem letošnjem kongresu v Beogradu, kateremu sta prisostvovala tudi dva narodnosocialistična tovariša, Kravos in Bizjak, je pa dobila ideja edinstva duška celo v oficijelnem glasilu »Novi pravdi«, ki je priobčila več simpatičnih člankov, v katerih je pozdravila platformo zedinjenja, katero je sprejel naš beograjski kongres in ki je zapopadena v novem statutu naše Združene delavske strokovne zveze Jugoslavije.

Zlasti simpatično so bila pozdravljena ona določila statuta, ki določajo, da imajo člani strokovnih organizacij absolutno svobodo političnega, verskega in nacionalnega prepričanja. Strokovna organizacija zahteva od njih le medsebojno solidarnost v boju z njihovim razrednim nasprotnikom — kapitalizmom. Tudi vprašanje internacionalnih vezi ne more delati težav, ker so te vezi namenjene le medsebojni pomoči delavstva v boju proti internacionalno organiziranemu kapitalu. Te internacionalne vezi pa ne prepovedujejo posameznemu članu njegovega nacionalnega osečanja, temveč mu zabranjujejo le nacionalni šovinizem, ki se pojavlja v obliki fašizma, ali pri nas — orjunizma.

Nova določila statuta omogočajo sedaj, da se združi v enotne strokovne organizacije ves delavski element, pa naj je pripadal dosedaj katerikoli strokovni organizaciji. To uvidevajo tudi člani narodnosocialističnih organizacij, zato je delo za zedinjenje tembolj olajšano.

Zaenkrat ne moremo presoditi, v koliko bo ta ali oni pri njih zedinjenju vendar le nasprotovali. Mogoče je, da se bodo tudi pri njih našli ljudje, kakoršni se najdejo žalibog povsod, pa bodo bodisi iz strankarske zagrizenosti ali vsled osebnega samoljubja zedinjenju nasprotovali. Verujemo pa, da bo tudi pri njih — kakor je pri nas in pri levičarjih — zmagal tisti zdrav element, ki se mu stidi današnja razcepljenost in ki poseduje dovolj energije, da se dvigne iz današnje oslabelosti in prične korakati po potih boljše in srečnejše bodočnosti delavskega razreda te države.

Če bi ne bile pred durmi volitve v Delavsko zbornico, bi se dalo ta proces zedinjenja mnogo strpljivejše obravnavati. Ali te volitve pa silijo vse pametne strokovnjake, da pospešijo akcijo zedinjenja, tako da bo še pred volitvami končana in da bo že pri teh volitvah postavila pred vrata Delavske zbornice fronto, ki bo zabranila vstop v to delavsko institucijo vsem onim ljudem, ki so bodisi vedoma ali po zmoti v službi nikoli sitedga kapitalizma.

Tisti tovariši pri narodnih socialistih, ki so na delu za zedinjenje, naj se torej zavedajo, da ni bilo nobeno veliko delo opravljeno brez težav. Naj se zavedajo, da delajo koristno delo, ki bo rodilo bogate sadove skupni delavski stvari. F. Svetek.

Za kaj gre?

Inženir Dragotin Gustinčič, — kadar se bo vpisal v naše združene strokovne organizacije in kadar jih bo pomagal razširjati in graditi, bomo zapisali z največjim veseljem sodrug Gustinčič, — nam je poslal daljši članek, v katerem polemizira o dosedanjem delu za zedinjenje strokovnih organizacij. Mi bomo ta članek prinesli — da bo slišalo naše članstvo enkrat obe plati zvona — povemo pa že danes, da si nadaljevanj v tem stilu ne želimo, ker mislimo, da je naloga našega lista, da zbira sile za borbo na zunaj, ne za borbo med nami. Veseli nas, da je tudi g. Gustinčič za zedinjenje strokovnih organizacij. Če smo mu delali krivico, ko smo rekli, da ni, bomo to krivico radi popravili, ko se prepričamo o svoji zmoti. Žal, da nas g. Gustinčič vedno znova o nasprotnem prepričuje.

Predvsem je čas, da že enkrat prenehamo postavljati vso resnico tako na glavo, kot dela to v članku, ki nam ga je poslal, g. Gustinčič.

Mi vsi vemo, da se pri nas strokovno zedinjenje ni vstvarilo pri zelenih mizah, ampak pred najširšo delavsko javnostjo. Lahko rečemo, da so ga vstvarili delavski zaupniki sami, — po nekod ne samo preko Gustinčičeve glave, ampak preko glav nas vseh, ki smo stali z delavstvom v ožjih stikih, kakor g. Gustinčič. Vse je prišlo kot elementaren pojav, o katerem smo tudi v časopisju pisali. Kako si upate to tajiti, ne da bi se bali stotin prič širom cele Slovenije, ki vedo, da ni bilo tako, kot vi pišete?

Glede zastopstva novega članstva v raznih odborih smo takrat rekli: Najprej moramo zbrati v organizacije člane. Ko bodo člani tukaj, pa moramo gledati, da dobijo ti člani tudi svojemu številu primerno zastopstvo v odborih. Tak je red v organizacijah. — To se je po organizacijah na izrednih občnih zborih že napravilo. Sedaj se sklicuje glavno v ta namen še izredna strokovna konferenca, ki bo izvedla isto tudi v naši medstrokovni instanci — Strokovni komisiji. Drugače nismo mogli postopati, ker je bilo članstvo bivših neodvisnih strokovnih organizacij razstreseno in ga je bilo treba najprej zbrati, predno more izvoliti po načelu toliko povdarjane proletarske demokracije v skupne odbore svoje zastopnike.

Vkljub tem formalnim težavam smo se s sodrug, ki so se nam predstavili kot izvoljeni zaupniki neodvisnega delavstva, o vsaki stvari porazgovorili, tako da so tvorili oni skupaj z nami dejansko od prvega početka del vodstva naših združenih strokovnih organizacij.

Sicer pa: čemu govoriti toliko o preteklosti in razglabljanju o težkem vprašanju, kaj mora biti prej, ali pišče ali jajce. Danes imamo skupne strokovne organizacije in na prihodnjem kongresu dobimo izvoljeno vodstvo teh organizacij. — tako da se okrog akcijskega odbora ne bo treba nikomur več razburjati, razven če hoče delati namenoma težave. Potem je treba iti s podvojeno silo na delo za njih razmah. Če organizacije ne napredujejo tako kot bi želeli, je iskati zato glavni vzrok v tem, da so ljudje pripravani sili in da hočejo skupnega dela.

V vsaki organizaciji se morajo mnenja kresati. Kritika še ni zločin. Zločin pa postane tam, kjer postane to edino delo in kjer zavzema ves prostor in kadar prihaja sredi skupnih akcij.

Naše strokovne organizacije stoje v borbi za Delavsko zbornico. To ni najprimernejši čas, da bi ljudem pravili, da je ščitilo dosedanje delavsko zastopstvo v zbornici le buržoazne interese. Kaj šele če je vse, kar se o tem govori, drzko podtikanje.

A pustimo to. Naj je bilo v zbornici še toliko pomanjkljivega, — tako ni bilo kot trdi to gospod Gustinčič. On bo imel tudi tukaj sto in sto prič proti sebi. A tudi, če bi bilo tako, — volitve so zato tu, da pridejo v zbornico možje delavskega zaupanja in da to bolje napravijo.

Kdor pa sredi borbe, v trenutku, ko sanjajo meščanske stranke o tem, da bi še to važno delavsko institucijo delavstvu vzele, ne piše o skupni obrambi, temveč o lastnih grehlih, — resničnih ali namišljenih, ta ni prijatelj. Ta je lažnjiv prijatelj, ki prihaja s frazo edinstva na ustih, na hrbtu pa drži v pesti slabo zakrit nož in čaka na trenutek, da ga zasadi sodrugom v borbi v hrbet. Pravimo sodrugom v borbi. Sodrugom, ki pripravljajo skupno obrambo, in stoje na levi in desni naše skupne fronte. Mi nismo ozkosrčni, a tega ne razumemo, kako morete postopati tako, če nočete, da si pritisnete na čelo sami daleč viden žig izdajalca skupnih interesov strokovnih organizacij?

Na eni strani je volja, da ostanemo združeni in da zavezimo z združenimi silami grozeč naval meščanskih organizacij na delavstvo. Na drugi strani je volja, da bi postale naše skupne organizacije cirkus, kjer bi si delavstvo še dalje medsebojno razbijalo glave, kakor je delalo to v Ljubljani na Sassenbachovem shodu žalostnega spomina.

Ne samo na voditeljih, na vsem delavstvu je, da si take cirkuse prepove.

Gospod Gustinčič se sklicuje na svoje dolgoletno delo v delavskem pokretu in svoje svetovno obzorje. Prav! Mi imamo pred obojim spoštovanje.

Vsega pa le ta ne oproščajo. Saj poznate ono zgodbo o Herakleju, ki je rajše volil kratko, ustvarjajoče življenje, kot dolga leta razkranjanja.

STROKOVNA KOMISIJA ZA SLOVENIJO izda DELAUSKI ŽEPNI KOLEDAR 1926

Koledar izide začetkom meseca decembra 1925 in opozarjamo na to vse zaupnike in organizacije. — Cena koledarju je nižja, nego je bila lansko leto in sicer **Din 12— za izvod v platno vezan.**

Treba je samo, da dokažete, da znate biti tudi Vi Heraklej in odkrili se Vam bomo in tudi Vi boste za nas sodrug.

Po tem uvodu ima besedo g. Gustinčič.

(Odgovor s. Filipu Uratniku.)

Sodrug Filip Uratnik se je oglašil k strokovni polemiki, ki se vrši v »Delavsko-kmečkem listu« in priobčil v »Delavcu« z dne 10. novembra, št. 21 daljši članek z naslovom »O dosedanjem delu za enotnost naših strokovnih organizacij« kjer se toplo zavzema za sodruge Makuca, Sedeja itd. proti gospodu Gustinčiču. Sodrug Uratnik si je pridobil s tem člankom (pustimo na strani njegovo vsebino!) lepo zaslugo, ki mu jo hočemo tu odkritosrčno priznati, predno govorimo o njegovih izvajanjih. On je prenesel s tem člankom to strokovno polemiko tja, kamor v prvi vrsti sodi, t. j. v strokovni list. Jaz toplo pozdravljam to njegovo dobro misel in sodrugi iz »Strokovne komisije« in »Akcijskega odbora« imajo tu najlepšo priložnost, da pokažejo v praksi, da načelo proletarskega demokratizma, ki so ga oni v pogajanjih s predstavitelji bivših neodvisnih strokovnih društev priznali, ni samo prazna beseda, samo taktična poteza, temveč potrebna realnost za združitev vsega proletarijata v enotnih strokovnih organizacijah. Kar pa jaz obžalujem pri tem članku, je to, da je bil s. Uratnik zelo nervozen, ko ga je pisal, ker on trdi v njem stvari, ki jih ni z ničemer podprl in ki jih ne more dokazati. Poleg tega rabi, govoreč o meni, izraze, ki dokazujejo, da je zelo slabo razpoložen nasproti meni in jaz res ne vem, zakaj? Jaz se ne spominjam, da bi mu bil kdaj v življenju napravil kaj hudega, v kolikor pa smatra moje strokovne in politične nazore za napačne, je edino pravilno, da jih poskuša stvarno, brez omalovaževanja in »špecanja« ovreči pred delavsko javnostjo, tako, kakor hočem poskusiti jaz v tem članku. Zakaj, Gustinčič je lahko za s. Uratnika stokrat »gospod«, toda resnica je, da najbrže ni manj časa v delavskem gibanju Slovenije, kakor s. Uratnik in da je vsaj toliko pisal in razpravljal o strokovnih in političnih vprašanjih v naši deželi, kakor s. Uratnik, pa se mu zato ne sme odrekat pravica, da se tudi on udeležuje te polemike. Ne torej zato, ker sem bil več let v Švici in po svetu (kar bi tudi s. Uratniku prav prihajalo), temveč zato, ker poznam socializem in delavsko gibanje v domačem in svetovnem merilu vsaj tako dobro, kakor s. Uratnik in njegovi somišljeniki. Mislim, da imam pravi co sorazmerjati v tako važnih vprašanjih, kakor je strokovno zedinjenje proletarijata v Sloveniji in v Jugoslaviji.

Pa pojdemo k stvari sami!

S. Uratnik me hoče po vsi sili napraviti za nasprotnika enotnosti strokovnih organizacij. V zgoraj navedenem članku piše: »V predzadnjem »Delavsko-kmečkem listu« trdi g. Gustinčič, da pomeni strokovno zedinjenje za bivanje neodvisno delavstvo v Sloveniji pravo nesrečo, ki so jo zakrivali predvsem sodrug Štukelj, Sedej in Makuc.« (Mimogrede povedano: tako so namigovali tudi »sodrug« v DKL.) Toda jaz nisem nikoli in nikjer kaj takega trdil, nikoli in nikjer napisal nobenega članka v tem smislu in kar moram pričakovati od s. Uratnika, je to, da mi, ali citira take moje trditve, ali pa prekličte te svoje besede, ako hoče veljati za poštenega človeka.

Da se prepričate,

da ste dobili pravo

MAGGI

jevo
zabelo

morate dobro paziti na ime **MAGGI**
in na varstveno znamko
zvezda s križcem

Pri napolnjenju naj se zahteva izrecno **MAGGI**jevo zabelo iz velike **MAGGI**jeve originalne steklenice, ker iz teh se po zakonu sme prodajati samo prava **MAGGI** zabela.

In ne samo to, da nisem nikoli kaj takega trdil, temveč ravno narobe: bil sem prvi, ki sem med neodvisnimi javno v KDL zagovarjal enotnost strokovnih organizacij. Zagovarjal sem vsekakor enotnost prej ko s. Uratnik. Zagovarjal sem jo tedaj, ko sta še »Delavec« in »Socialist« dokazovala delavstvu v Sloveniji na podlagi citatov iz govorov ss. Losovskega in Tomskega in iz sklepov lanskega kongresa RI, kako je tako zedinjenje s socializmom nasprotno smerjo (rdečimi strokovnimi društvi) skrajno nevarna stvar (glej »Delavca« z dne 30. novembra in »Socialista« z dne 5. decembra 1924). V »Delavsko-kmečkem listu« z dne 25. decembra 1924 sem pisal v podpisanem članku »Enotnost strokovnih organizacij in naši socialisti« sledeče: »Mi smo bili in ostanemo vneti zagovorniki enotnosti strokovnih organizacij in danes smo vneteji agitatorji enotnosti, kakor smo bili kdaj prej.« In zagovarjajoč tezo enotnosti proti socialistom, sklepam dotični članek z besedami: »Svoje somišljenike in tudi socialistično delavstvo pa vabimo, da se javno izjavi o teh naših nasvetih. Dopise in mišljenja, če tudi protivna, bo »Delavsko-kmečki list« rad priobčil.« In če se ni o enotnosti že tedaj javno razpravljalo, so tega krivi zgolj Uratnikovi »sodrug«, ki take diskusije, ki bi bila tedaj s. Uratniku najbrže še malo pogodu, niso hoteli voditi.

V tej polemiki tudi ne gre za »prevzemanje oblasti«, ki se po s. Uratniku bojda vrši v vojašnicah in kar s. Uratnik blagohotno prepušča »gospodu« Gustinčiču. Jaz ne vem, kaj so s. Sedej, Makuc in drugi pripovedovali s. Uratniku v »Akcijskem odboru« o prevzemanju oblasti, toda vem, da je s. Uratnik zelo pameten mož in zato ima prav, da je pripravljen prepustiti prevzemanje oblasti »gospodu« Gustinčiču, ko bo čas za to, toda danes gre, s. Uratnik, res za nekaj popolnoma drugega! Jaz sicer ne vem, če bom mogel s. Uratniku in vsem onim, ki tako mislijo kakor s. Uratnik, v tem članku razložiti, za kaj gre danes, toda če ne razložim v tem, bom nadaljeval v drugih člankih. Gre torej pred vsem za sledeče stvari:

Predvsem bi bil moral biti od vsega začetka pa tudi še danes in do kongresa »Akcijski odbor«, vrhovni organ vsega gibanja za enotnost in ne »Strokovna komisija«, ki je samo vrhovna instanca socialističnih strokovnih organizacij. Tak »Akcijski odbor« se je imel sestaviti iz predstavitev »neodvisnih« in iz predstavitev socialističnih strokovnih organizacij, neodvisno od kompetenc »Strokovne komisije«. Namesto tega pa se pojavlja ta odbor kot odbor »Strokovne komisije«, v katerega je, kakor nam pripoveduje po ovinkih »Delavec« »Strokovna komisija« prevzela tudi predstavitev »neodvisnih«. Ss. Sedej, Makuc etc. so kajpada sklicali neko konferenco zaupnikov »neodvisnih«, toda na tej konferenci se ni postavil nikak program za zedinjenje, nikake zahteve, temveč so se samo izvolili oni delegati v »Akcijski odbor«, ki jih je »Strokovna komisija« že vnaprej akceptirala. Ta »Akcijski odbor« je samo »smokvin list«, ki naj bi prikrikl popolno idejno kapitulacijo sodrugov Sedeja, Makuca in dr. pred »Strokovno komisijo« in tega »neodvisno« delavstvo ne more sprejeti brez primerne kritike. To v naših vrstah ni v navadi, pa bilo to s. Uratniku prav ali pa ne. »Akcijski odbor« ni postavljen kot organ, ki ima začeti pogajanja s »Strokovno komisijo« ter voditi in končati delo za zedinjenje, temveč postavljen je bil šele tedaj, ko so ss. iz »Strokovne komisije« že imeli Uratnikove »sodruge« pod svojimi krili kakor koklja piščance in ko se je začela pojaviti v naših vrstah ostra kritika proti tem »sodrugom«.

Za zedinjenje pa se je imelo od vsega začetka zainteresirati vse delavstvo Slovenije. Kako? S tem, da bi se bila vodila vsa pogajanja za zedinjenje javno! To je zahteval proletarski demokratizem. Dokumenti teh pogajanj bi se bili morali objaviti. Delavstvo z ene in z druge strani ima pravico kontrole takih dogovorov. Strokovne organizacije niso ne dota ss. Sedeja, Makuca in dr., ne ss. Uratnika in njegovih ožjih prijateljev. Delavstvo mora sodelovati pri ustvarjanju organizacij in vseh njihovih bojih in v vsem njihovem življenju, potem jih ljubi. Brez tega pa ni organizacij in neuspeh, ki smo ga s tem doživeli, nam prejasno potrjuje to zlato resnico. Ves dosedanj uspeh »A. O.« so samo službe ss. Štuklja in Makuca v Delavski zbornici. Poleg tega pa zedinjenje strokovnih organizacij v Sloveniji ni smela ostati samo zadeva »Strokovne komisije« in »neodvisnih« (reci Sedejeva, Makučeva in dr.), temveč zadeva vseh strokovnih organizacij v Sloveniji. V »Akcijskem odboru« so imeli sedeti pooblašeni zastopniki železničarjev, tipografov, Bernotove »Stavbinske zveze«, »Zveze gostilniških in hotelskih delavcev« itd. To zahteva proletarski demokratizem, s. Uratnik, ali se Vam ne zdi? Mi od tega načela ne bomo popustili!

Strokovnim organizacijam pa je treba postaviti tudi delovni program, s. Uratnik. »Akcijski odbor« bi bil moral pripraviti tak delovni program za kongres. Tak akcijski odbor bi bil moral med drugim predvsem izvesti kritiko »Delavske zbornice« in postaviti svojo resolucijo o njej in to na vsak način prej, ko je začel pripravljati skupne volitve v to zbornico. On jo je moral prvi označiti kot skrajno reakcionarno. On je moral povedati, da njeno sedanje zastopstvo ni izrabilo niti tega, kar jim dovoljuje ne ravno demokratičen zakon o delavskih zbornicah. Ta »Akcijski odbor« bi bil moral pred-

Delavski žepni koledar za leto 1926 je izšel!

vsem protestirati proti neverjetno reakcionarnemu volilnemu pravilniku, ki ga je postavilo dosedanje vodstvo »Delavske zbornice« in katerega važen sostvaritelj je vsekakor s. Filip Uratnik. Protestirati bi bil moral proti izključitvi neodvisnih strokovnih organizacij iz »Delavske zbornice« v Beogradu, ker drugače je smešno vsako stremenje po resničnem zedinjenju strokovnih organizacij. Zahtevati bi bil moral takojšnjo izpremembo volilnega reda za »Delavsko zbornico« in zahtevati bi bil moral še posebno, da »Delavska zbornica« postane res institucija za varstvo delavskih pravic in ne kakor je do danes — in to bomo dokazali v drugem članku — institut za zagovarjanje buržuaznih interesov.

Danes nam gre torej v prvi vrsti za to, s. Uratnik, da postanejo strokovne organizacije res močne strokovne organizacije, ki se zavedajo svojih nalog in svojih proletarskih ciljev ter delavske institucije res delavske institucije in ne institucije buržuazije za še večje tlačenje in mamljenje delavstva. Za to gre danes, sodrug Uratnik!

Razpis volitev v Delavsko zbornico za Slovenijo.

V ozir na sklep VI. redne skupščine Delavske zbornice za Slovenijo in na odlok ministra za socialno politiko z dne 12. novembra 1925 št. O. B. 315/IV se razpisujejo v smislu čl. 28 pravil volitve v Delavsko zbornico za Slovenijo.

Volilno pravico za te volitve imajo vsi delavci in nameščenci brez razlike spola, ki so bili zavarovani na podlagi prijav dne 5. decembra t. l. pri eni izmed ustanov za zakonito obvezno bolniško zavarovanje delavcev in katerih zavarovana mezda je bila večja od 5.26 Din. Tudi oni delavci in nameščenci, ki spadajo po svojem zaposlenju pod zakon o zavarovanju delavcev, a samo zato niso člani Osrednjega urada za zavarovanje delavcev ali njemu enakih institucij, ker jim garantirajo njih delodajalci za slučaj bolezni dajatvam odgovarjajočo plačo, imajo pravico do volitev v Delavsko zbornico.

Pravico do vlaganja kandidatnih list imajo samo strokovne organizacije delavcev in nameščenecv, ki so bile vpisane do 5. decembra t. l. v register Delavske zbornice za Slovenijo.

Volilni imeniki bodo razpostavljeni od 26. decembra 1925 do vstetega 4. januarja 1926 pri vseh krajevnih edinicah delavskega zavarovanja. Vsak član zbornice ima pravico, da v zgornjem roku volilne imenike pregleda, prepiše, objavi, tiska in da zahteva bodisi zase, bodisi za drugega njih popravek.

Zahtevam za vpis ali izbris v volilni imenik je treba priložiti dokaz zaposlitve ali nezaposlitve na dan 5. decembra. Kot dokaz velja potrdilo delodajalca o zaposlitvi. Reklamacije se vlagajo pri pristojni krajevni ednici bolniškega zavarovanja ustno ali pismeno.

Kandidatne liste se vlagajo počenši od 6. januarja do vključno 10. januarja 1926 v pisarnah krajevnih volilnih odborov.

Kandidatno listo, podpisano od 100 volilcev, imajo izročiti osebno najmanj trije člani uprave organizacije.

Kandidatne liste se imajo predložiti ločeno za skupino privatnih nameščenecv in ločeno za splošno skupino.

Kraj in čas uradovanja krajevnih volilnih odborov bo razglašen vso volilno dobo z razglasom na vratih pisarn krajevnih edinic bolniškega zavarovanja (Ekspozitura Okrožnega urada za zavarovanje delavcev, krajevnih bratovskih skladnic, Trgovskega bolniškega in podpornega društva).

Skupaj s kandidatno listo naj se predloži: Pismeno privoljenje vsakega kandidata in namestnika, da sprejme kandidaturu na listi dotičnega predlagatelja, dokaz, da imajo predlagatelji glasovalno pravico. Dokaz je podan z navedbo strani in tekoče številke, pod katero je predlagatelj vpisan.

Glasovnice naj se dostavijo vsakemu volilcu potom organov zavarovanja ali potom pošte, ali tako, da jo dvigne volilec v pisarni krajevnega volilnega odbora. Podrobnejša določila načina dostavljanja za posamezne kraje se objavijo.

Glasi se tako, da zalepi volilec glasovalni listek in glasovnico v kuverto, ki jo je izdal glavni odbor, ali pa v drugo kuverto enake oblike. To kuverto ima poslati glavnemu volilnemu odboru, potrditi pa mora na listku, ki je na kuverto od zunaj tako prilepljen, da se da od nje odtrgati, da je kuverto sam zapečatil. Te zaprte kuverte se oddajajo v času od 2. februarja 1926 ob 8. uri do vključno

7. februarja 1926 ob 6. uri zvečer glavnemu volilnemu odboru v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani.

Glasovnice, ki bi bile izročene glavnemu volilnemu odboru pred 2. februarjem in po 7. februarju, se pri skrutinju ne bodo vpoštevale. Volilci morejo dostaviti kuverte z glasovnicami na njim ugoden način, bodisi osebno, bodisi potom pooblaščenca, bodisi potom pošte glavnemu volilnemu odboru.

Volilci iz Ljubljane in predmestij morejo oddati svoj glas osebno le prvi volilni dan dne 2. februarja, pozneje pa smejo glasovati samo po pošti ali po pooblaščenca.

Volilci izven Ljubljane morejo poslati glasovnice Glavnemu odboru tudi potom krajevnih volilnih odborov. V tem slučaju morajo oddati svoje glasovnice osebno v zaprtih kuvertah v pisarni krajevnega volilnega odbora dne 2. februarja v času med 8. uro zjutraj in 6. uro zvečer, pozneje pa morejo poslati svoje glasovnice le glavnemu volilnemu odboru potom pošte ali potom pooblaščenca.

Krajevni volilni odbori izročijo te kuverte v smislu dobljenih instrukcij zaprte glavnemu volilnemu odboru.

Ljubljana, dne 4. decembra 1925.

Za Glavni volilni odbor.

Rado Čelešnik, l. r. Dr. A. Mrak, l. r. M. Čobal, l. r.

Naše organizacije.

NAROČNIKOM »DELAVCA«.

Sporočamo vsem našim naročnikom, da bo, z ozirom na položaj, v katerem se celotno naše strokovno gibanje nahaja, list »Delavec« izhajal do preklica tedensko in bo izhajal vsak petek v tednu.

Uprava »Delavca«.

Kovinarji.

Ljubljana. Opozarjamo vse člane in članice S. M. R. J. v Ljubljani, da se shajajo vsi kovinarji iz Ljubljane in okolice vsako nedeljo od 9. ure dopoldne v mali sobi restavracije pri »Levu« na Gosposvetski cesti. Na teh sestankih se bo razpravljalo o vsem tekočem in bo istotam posloval podružnični blagajnik. — S. M. R. J., podružnica Ljubljana.

Rudarji.

Trbovlje. Podružnica Zveze rudarjev Jugoslavije v Trbovljah vabi vse svoje člane na članski sestanek, kateri se bo vršil v četrtek, dne 17. decembra t. l. ob 4. uri popoldne v Delavskem domu. Dolžnost vsakega člana je, da se sestanaka zanesljivo udeleži. — Predsednik.

Splošna Delavska Zveza Jugoslavije.

Maribor. Občinski, mlinski, stavbni in ostali tovarniški delavci v Mariboru se vabijo na strokovni shod, ki se vrši v nedeljo, 13. t. m. ob 9. uri dopoldne v »Ljudskem domu«, Ruška cesta 5.

Maribor. Občni zbor Splošne delavske zveze, podružnice Maribor, se vrši v nedeljo, dne 10. januarja 1926 ob 9. uri dopoldne v »Ljudskem domu«, s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo: predsednika, tajnika, blagajnika in kontrole. 2. Volitev novega odbora. 3. Razni predlogi in poročila. — Odbor.

Zahvala. Podpisani se tem potom najlepše zahvaljujem sodr. občinskim in mlinskim delavcem v Mariboru za nabrani znesek 122 Din in odboru podružnice v Mariboru za 50 Din, ki sem jih prejel ob priliki moje bolezni. Maribor, 10. dec. — Karol Babič.

Maribor. Organizirani občinski, stavbni, mlinski in ostali tovarniški delavci in delavke v Mariboru se obveščajo, da se vrši vsak četrtek ob pol 8. uri zvečer v »Ljudskem domu« članski sestanek, spojen s predavanjem o raznih važnih socialnih vprašanjih. — Obenem naznanjamo članom, da je oblastni poverjenik Splošne delavske zveze Jugoslavije vsem članom, ki želijo nasvete, intervencije itd., na razpolago vsak ponedeljek in četrtek od 18. do 20. ure v »Ljudskem domu« v Mariboru, Ruška cesta 5.

Iz revirjev, tovarn in delavnic.

Ljubljana. (Nepravo razumevanje solidarnosti.) Železostugar s. G. v Ljubljani, ki je bil že delj časa brezposeln, je zaznal, da išče usnjarna »Podvinec« v Radečah pri Zidanem mostu železostugarja in se je napotil dne 8. 8. t. l. v Radeče in se tamkaj predstavil nadstrojniku omenjene usnjarne, Krulcu, s kojim se je pogodil, da nastopi dne 10. 8. t. l. službo železostugarja za urno plačo 8 Din. Še istega dne popoldne se je istemu nadstrojniku predstavil železostugar Vinko Mihevc iz Ljubljane, zaposlen v Strojnih tovarnah in prosil za to mesto. Nadstrojnik Krulec, s katerim se je istega dne dogovoril za to mesto in plačo s. G., je to Mihevcu sporočil: a ker je bil Mihevc pripravljen delati za 6 Din na uro, je nadstrojnik izjavil, da je pripravljen sprejeti v delo njega in to pod pogojem, da Mihevc obvesti s. G. v Ljubljani in da mu sporoči, da mu dne 10. 8. ni treba nastopiti službe. — S. G., ki je član Saveza Metalških Radnika Jugoslavije, se je takoj oglašil v tajništvo Saveza v Ljubljani in to zadevo sporočil tajniku, naker se je konstatiralo, da je bila sklenjena delovna pogodba, katera se da razveljaviti le potom zakonito določenega odpovednega roka. To se je sporočilo pismeno tvrdki »Podvinec« z zahtevo, ker je podjetje vzelo drugega, da ima izplačati s. G., s katerim je napravila delovno pogodbo, za 14 dni, t. j. za 96 delovnih ur po 8 Din, skupaj znesek 768 Din. Tvrdka »Podvinec« je to zahtevo odklonila, naker se je vložila tožba in je Okrajno sodišče v Radečah dne 16. oktobra razsodilo, da ima tvrdka izplačati

znesek 768 Din strugarju, s katerim je sklenila delovno pogodbo ter sodnijske stroške v znesku 1461.24 Din. — Tako postopanje se dogaja česče in da se ne bo več dogajalo, smo primorani, da ta slučaj opišemo in svetujemo vsem onim, katerim se kaj sličnega pripeti, da nastopijo isto pot. Obžalovati je le to, da je šel mlad in neoženjen in še zaposlen delavec izpodrivati oženjenega in nezaposlenega tovariša.

Mednarodni pregled.

Mednarodna solidarnost.

Pri zadnjem izprtju danskih delavcev letos so prešli izprti delavci 4 in pol milijona danskih kron podpore iz inozemstva. Danska strokovna zveza je poslala sedaj Mednarodni strokovni zvezi v Amsterdam pregled o prejetih podporah. V »Ons Vakblad«, glasilu nizozemske zveze mizarjev je izšel zanimiv članek, ki ne prinaša le zneskov, ki so prišli z posameznih držav, temveč tudi koliko podpore je odpadlo na vsakega člana. Po tem članku prinašamo sledečo tabelo:

Dežela	Znesek v danskih kronah	Število organiziranih delavcev	Na vsakega člana je odpadlo v danskih kronah
Švedska	1,616.753.29	313.022	5.16
Nizozemska	93.361.03	179.929	0.52
Nemčija	1,564.361.73	5,749.763	0.27
Memelsko ozemlje	472.45	1.907	0.25
Švica	28.236.22	151.401	0.19
Jugoslavija	2.636.04	34.837	0.08
Avstrija	40.819.14	896.763	0.05
Belgija	27.073.88	594.998	0.05
Cehoslovaška	9.386.40	324.179	0.03
Letska	205.70	12.658	0.02
Luksemburška	266.61	12.100	0.02
Ogrska	1,172.17	176.401	0.01
Angleška	39,137.09	4,328.235	0.009
Italija	1,532. —	234.520	0.007
Španija	752.39	210.617	0.004
Rumunija	124.07	33.246	0.004
Francoska	1,999.07	757.847	0.003

Dežele, ki niso priključene Mednarodni strokovni zvezi v Amsterdamu:

Finska	45,068.98	45.000	1. —
Norveška	922,144. —	92.767	9.94
Rusija	27,111.64	6,600.000	0.004

Skupaj 4,423.201.99 — —

Ta pregled je nadvse podučljiv. Jasno dokazuje, da mednarodna solidarnost delavstva ni nobena prazna fraza. Iz podatkov, koliko je žrtvoval za izprte delavce tudi posamezen član, moremo tudi sklepati, kako visoko je razvit čut solidarnosti v posameznih deželah. Prednjačijo skandinavske dežele: Švedska in zlasti Norveška ter Finska. To ni samo zato, ker so te dežele sosede Danske, temveč je dejstvo, da veže skandinavske organizacije posebna vez pri medsebojni pomoči v boju. Po vrstnem redu je za Nizozemsko prva Nemčija. Ta dežela, oziroma njene delavske organizacije so še pred dvema leti trpele veliko finančno krizo radi splošnega gospodarskega položaja v Nemčiji. Sedaj zopet dokazuje svoj globoko razvit solidarnostni čut do sodruga onstran mej nemške republike. Na častnem mestu vidimo v pregledu takoj za Švico tudi Jugoslavijo.

Zahvala. Podpisana se tem potom zahvaljujem Splošni delavski zvezi Jugoslavije, podružn. v Trzinu, za nabrano podporo v času moje težke bolezni. — Elizabeta Kosmač, delavka predilnice v Trzinu.

Naši grobovi.

Splošna delavska zveza Jugoslavije, podružnica Trzin, naznanja tužno vest, da sta njena dolgoletna člana Rudolf Zupančič in Anton Keršič preminula po dolgi in mučni bolezni. Bila sta dolgo vrsto let zvesta člana naše organizacije. Bodi jima zemljica lahka!

Najboljšo govejo juho pripravi se v hipu in poceni z MAGGI-jevo govejo kocko.

Svoji k svojim!

Delavski gospodar, delavska gospodinja kupujeta pri tvrdkah, ki inserirajo v našem listu.

Štampilje

Iz kavčuka in kovine, etikete, vsakovrstne graverske izdelke priporočamo industrijskim podjetnikom in obrtnikom.

Anton Černe Ljubljana

Radi izborne kvalitete Vam priporočamo nabaviti si za jesen in zimo

Karo-čevlje

Lastne delavnice — Solidne cene.

Maribor, Koroška cesta 19

Je najbolje je najceneje.

I. MARIBORSKA DELAVSKA PEKARNA R.Z.Z.O.Z.

Ustan. 1898 MARIBOR, TRŽAŠKA C. 36—38 Telefon 324

MODERNO IN HIGIENSKO UREJENA PEKARNA

Priporočamo vsem organiziranim delavcem in delavkam naše okusno pecivo v polni teži. Ozirajte se pri zahtevanju peciva iz Delavske pekarnice pri vseh prodajalcih peciva na zavarovalno znamko D. P.

Sodrug!

Zahtevajte po vseh brivnicah, kavarnah, gostilnah »Delavca«! »Delavec« naj ne manjka v nobenem javnem lokalu! —